

ПРВИ СУСРЕТИ

После 10. октобра 1941. године „народни телефони“ зуји од ува до ува:

— Образована чета код Студенца!

Такви су разговори и гласови кружили по оелу одмах после 10. октобра 1941. године. Радознали увек запитују и покрећу разговоре, док други ћуте, слушајући и понекад опомињу: „Боље да се ћути“.

И тако дан по дан, чета поче да се креће кроз села у свом првобитном саставу, са својим првим командиром Велибором Љујићем. Необична чета, састављена претежно од младића, долази чешће у школско двориште, изводи кратке вежбе, служи се кухињским школским посуђем и поново некуд одлази, тамо за Камену Гору, Јадовник, Златар и друга места. Поново се враћају овде, у Бабине, на одмор. Сад оу бројнији и наоружанији. Постављају страже на околним брдима и чукама као права војска. Све оу то млади људи, пуни снаге и полета, не плаше се што се примиче љута зима, што немају довољно оружја и муниције. Посматрам их и дивим им се колико су упорни и самоуверени.

Сад већ праве нову базу на Шербетовцу, недалеко од школе. У школској кухињи остављају дежурне, (ваљда ради добијања обавештајних података. По томе знам да су партизани негде у ближој околини,

У школској кухињи све уредно. Трпезарија пуна столова и појкретних клупа, али је све на овом месту. У другом одељењу, где су шпорет и креденац са посуђем, све стоји као да се та народна војска ничим није ни послужила. Мислим: Види како ти наши људи знају да чувају! Шта ли ће бити кад дође нека друга војска? Поразговарам реч-две са дежурним и идем у своју собу, бојим се да ћу им сметати.

Једног поподнева у школу дође Ђорђевић Перунички са својом Пљеваљском партизанском четом. Улази у школоко двориште и тражи кључ од школске кухиње. Посматрам их. Они су много бројнији од Милешеваца, Мислим да ли ће се (моћи оместити у просторије школске кухиње или ће ми тражити једну од учioniца. Али, ето, некако се сместише. Сами говоре:

— Добро је, биће нам топлије кад је тешње.

Приупитах их:

— Где су наши?

— Ваши су код нас, а ми смо код вас. Идемо и упознајемо се са људима и са тереном.

Другог дана, после подне, Ђорђевић учини покрет са својом четом. Оде у оном правцу одакле је и дошао. Погледам у просторије школске кухиње: опет све у реду. Ово су људи са јаком дисциплином, морају улити народу поверење у себе и у своју борбу — мислим.

Једног предвечерја одем код суседа Милана Милошевића (стрелијали га Италијани 1942. у Пријепољу) да узмем секиру, коју сам му дао да је насади на држалицу. Док смо ми још разговарали, повика ми неко од његових:

— Учитељу, и Вечерас ћеш имати госте! Ево неки људи на кошима уз поток, иду гвриво школи.

Погледам и видим њих дванаестак, све на великим „државним“ коњима, наоружани, иду право школи. Подеои се некако да и ја и они истовремено стигнемо до школског дворишта. Као да ме познају, вичу:

— Зар ти, учитељу, немаш боље оружје од секире?

— Па добра је и секира кад нема што боље — одговорих.

— Ела, ела, баш нам треба секира да цепамо дрва и ложи-мо ватру. Него, деде ти да нам нађеш једно бравче да кољемо за вечеру. Само немој да буде мршаво. И пожури!

Припитах их одакле иду а они ми замерише:

— Ту је Ђидо, зар га не познајеш?

Сад је брига моја за бравче. Шта да радим? Сетим се да ми комшија Радиоав Мартиновић неће замерити и упутим њих двојицу да потраже бравче код њега. Би ове у реду. Радисав те вечери дође на разговор. Очекујем да ће ми пребацити што сам их за бравче упутио код њега, али он ми не рече ни речи. Ђидо је у току ноћи негде отишао, а неки од његових другова задржали су се до сутрадан ујутро.

Док сам ја са једним од њих сутрадан у школском дворишту разговарао, наиђе Митуша Томашевић, партизан из Милешевске чете, сигурно по неком обавештајном задатку. Митуша ме кешто упита, а Црногорац викну на њега што га није поздравио дизањем песнице и узвиком „Смрт фашизму!“. Митуша се насмеши и продужм својим путем. Ја убеђујем оног партизана да Митуша сигурно не зна ко је он, а он се сад, љути и на мене.

Наша Милешевска чета се поново враћа на одмор у школску кухињу. Једног дана Војин Куртовић ми рече:

— Ја и Велибор смо решили да ти узмемо посуђе из школске кухиње за нашу војску. Даћемо ти потврду ако ти затреба да то неком правдаш.

И сам помислим: Боље да узму оки него неко други. Посуђа је било доста, тако да су се сви борци снабдели тањирима, кашкицама и лончићима, па чак је нетно посуђа и остало. На раздјељено посуђе добио сам потврду са потписом Велибора Љујића и Војина Курговића, а остатак посуђа остао је у школској кухињи да служи онима који ту буду навраћали.

Сада се међу друговима чује шала и смејурија:

— Стави тањир на леђа, па ако пукне, нека пуца у ташир!

— Море, добро је, само су и сувише плитки.

— Ако те не изда казан, неће те издати тањир и кашика.

Ето, тако сам доживљавао прве сусрете са борцима Милешевске чете и тако су наши првоборци започињали борбу против непријатеља за бољи живот. Многи од тих бораца данас више нису међу живима, али остале су успомене и људска топла сећања.

Новак БРАШАНАЦ